

Bij Kadernota 2023

In dit document vindt u de gebundeld de bijdragen van de raadsfracties voor de algemene beschouwingen bij de Kadernota 2023, in 1^e termijn van de raad. De behandeling hiervan vindt plaats op dinsdag 5 juli 2022 vanaf 16.00 uur in de Raadzaal, Raadhuis gemeente Buren.

NB: Gesproken woord telt!

U vindt hieronder de bijdragen van de partijen (op sprekersvolgorde):

Bijdrage van de fractie Gemeentebelangen – blz. 2

Bijdrage van de fractie CDA – blz. 6

Bijdrage van de fractie VVD – blz. 7

Bijdrage van de fractie D66 – blz. 9

Bijdrage van de fractie PCG – blz. 11

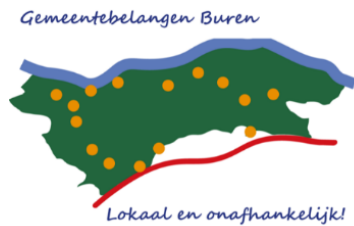
De fractie van PvdA-GroenLinks was afwezig tijdens de behandeling van de Kadernota 2023

De fractie Partij voor de Dieren was afwezig tijdens de behandeling van de Kadernota 2023

De sprekersvolgorde is d.m.v. loting vastgesteld.

Bijdrage van de fractie van Gemeentebelangen

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1^e termijn
Spreeker: dhr. Sander van Alfen, fractievoorzitter

Voorzitter,

Voorzitter, in de behandeling van de kadernota vandaag wil Gemeentebelangen Buren stilstaan bij een drietal punten, namelijk het gevoel voor de bal, duurzaamheid en de toekomst. Om tot deze punten te komen is een inleiding nodig.

Een paar weken geleden was het vaderdag. En mijn familie, mijn vader, mijn 2 zusjes en mijn broertje, vierden dat dit jaar bij mijn zusje, in Tiel. Mijn zusje is afgelopen jaar verhuisd van Amersfoort naar Tiel. En tijdens een verhuizing komt er van alles tevoorschijn. Zo had mijn zusje een doosje gevonden met daarin hele oude foto's. Foto's van mijn familie. Een trouwfoto van mijn opa en oma, foto's van de kersenpluk van minimaal 60 jaar geleden, oude klassenfoto's van mijn opa. Van alles en nog wat. Ik ben vernoemd naar mijn opa. Mijn opa heette ook Sander van Alfen. Hij was fruitteiler in mijn geliefde Ommerenveld. Ik heb niet zoveel herinneringen aan mijn opa. Hij overleed toen ik nog erg jong was. Ik denk dat mijn collega Wander van Laar hem beter gekend heeft. Mijn opa had niet alleen dezelfde naam als ik, verder is hij ook net als ik geboren en getogen in Ommerenveld. Wat ik uit de overlevering heb begrepen is dat hij wel een stukje korter van stof was dan ik ben. Iets driftiger ook. Maar ook een heel pragmatisch mens.

De afgelopen weken moest ik veel aan hem denken. Want wat als hij zou zien wat er nu allemaal in de gemeente, in Nederland en in de wereld speelt. Stikstofproblematiek, toeslagenaffaire, Covid, ik gok dat hij het hoofdschuddend zou bekijken. En ik geloof dat hij zich vooral zou verbazen over de boosheid die is ontstaan door het gebrek aan het gevoel voor de bal in Den Haag. Want ik denk dat we het met elkaar eens zijn dat gebrekkige communicatie, het publiceren van voornemens zonder communicatie vooraf, de weerstand in onze samenleving tegen de overheid heeft vergroot. Inwoners zijn bang en worden niet gerust gesteld. En dat roept collectief verzet op, wat we de afgelopen weken hebben ervaren.

Net als mijn opa ging ik naar basisschool de Meent in Ommeren. Afgelopen september werd ik gevraagd, als oud-leerling, het schooljaar te openen. Het was een bijzonder schooljaar want de Meent in Ommeren bestaat dit jaar 100 jaar. Morgenavond is de reünie en samen met mijn collega Jerri gaan wij als oud-leerlingen daarheen. Ik kijk er naar uit, het is leuk om oud klasgenoten weer te zien. De avond is echter wel wat dubbel, een paar maanden geleden heeft het schoolbestuur besloten om de school na dit schooljaar te sluiten. Het wordt dus meteen een afscheidsfeestje.

Dat een dorpsschool gaat sluiten vindt Gemeentebelangen bijzonder jammer. Het hebben van een school is belangrijk voor de leefbaarheid van een kern. Als het leerlingaantal dusdanig is teruggelopen en de school niet meer open kan blijven, is dat te betreuren, maar is het besluit te begrijpen. Wat echter jammer is, is dat wij als gemeenteraad het voornemen tot sluiting uit de krant hebben moeten vernemen.

De sluiting veroorzaakt veel ruis. Vooral ook bij omwonenden die ik gisteren heb gesproken. Er gaan allerlei geruchten rond over de mogelijke nieuwe bestemming van de school. Op 15 juli is er een avond georganiseerd, met een projectontwikkelaar. Voor omwonenden, over mogelijkheden voor herbestemming. Maar wellicht willen sommige omwonenden wel een gedeelte van het perceel kopen. Buurmans grond komt vaak maar 1 keer te koop. En volgens mij moeten wij als gemeenteraad er eerst iets over vinden. We hebben hier als fractie al vragen over gesteld. Navraag doen bij het college maakt veel duidelijk, voor ons als fractie in ieder geval. Maar we moeten er voor waken ruis en daarmee onvrede te creëren bij onze inwoners. We moeten zorgen dat we aan de bal blijven. En dat is niet het enige voorbeeld. Afgelopen weekend ontvingen de inwoners van Lienden een brief over een inwonersavond over zonnepanelenvelden langs de A15. Hier hebben we als raad al over gesproken maar onduidelijkheid over de huidige status blijft. Vooral ook omdat het om een particulier initiatief lijkt te gaan maar het logo van de gemeente Buren onder de brief staat. Er ontstaat ruis bij onze fractie en bij de inwoners over de status.

Voorzitter, bij een voorgaand agendapunt hebben wij investeringskredieten goedgekeurd voor de rehabilitatie van een aantal wegen, bijvoorbeeld de Ommerenwal en de Grasbroeksteeg. Door een omissie was de raad niet eerder om goedkeuring gevraagd. Dat kan gebeuren. Maar feit is, dat wij nu alleen maar ja tegen dit voorstel kunnen zeggen. De wegen zijn inmiddels, nog voordat de raad ja heeft gezegd, gerenoveerd. En wij vinden dat jammer.

Natuurlijk hebben we eerder het beheerplan wegen vastgesteld. Maar daarbij is ons ook aangegeven als gemeenteraad dat wij de schijven jaarlijks vast konden stellen. Nu konden we dat niet, terwijl we toch best wel wat vraagtekens stellen bij de hele hoge kosten voor de renovatie van deze wegen in het buitengebied die nauwelijks gebruikt worden. We hebben daarover een toelichting gehad als antwoord op vragen die we hebben gesteld. Maar onze fractie ziet ook dat de gemeente West-Betuwe op een andere manier omgaat met de renovatie van deze wegen. Daar gaan we graag het gesprek over aan bij de behandeling van het Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan. En bij het nieuwe beheerplan wegen. Nu kunnen we er niets aan veranderen. Wij hebben moeite met uitleggen aan onze inwoners dat we bijna een miljoen euro investeren in deze laagfrequente wegen. En we kunnen al helemaal niet uitleggen dat we de wegen al gerenoveerd hebben maar nu pas daar ja tegen hebben gezegd. Voorzitter, ook hier gaat het om gevoel voor de bal.

Voorzitter, dit zijn zeker geen verwijten. Maar wel situaties waar we in onze ogen van kunnen leren. Vooral in de huidige tijd is communicatie vooraf van cruciaal belang. We begrijpen heel goed hoe sommige situaties lopen en soms lukt het ook niet om eerder te informeren. Maar bij een aantal dossiers die de komende periode spelen, bijvoorbeeld het accommodatiebeleid en de vluchtelingenopvang, is die communicatie en ook het als raad optimaal aan de voorkant betrokken blijven belangrijk. We moeten niet in dezelfde valkuilen trappen als de landelijke politiek. Sterker nog, we hebben ook als lokale politiek de verantwoordelijkheid de polarisatie in de samenleving te minimaliseren.

Als Gemeentebelangen Buren is ons belangrijkste uitgangspunt dat inwoners zich gehoord, gezien en erkend voelen. Dat maakt communicatie, en vooral communicatie vooraf, ook als nog niet alles duidelijk is, van het grootste belang. Communicatie is misschien wel de allerbelangrijkste portefeuille binnen het college. Het is van het grootste belang, dat ook als Den Haag er niet helemaal in lijkt te slagen, dat wij als gemeente Buren wel het gevoel voor de bal blijven houden. Bij heel veel dossiers gaat dat goed, maar bij een aantal onderwerpen blijkt dit toch wat lastiger te zijn. We hebben daar met elkaar een grote uitdaging. En voor Gemeentebelangen Buren zal deze strategische communicatie de komende jaren een van onze speerpunten zijn. Laten we er vooral ook met elkaar het gesprek over voeren. Wat wij als raad verwachten van communicatie en wanneer. Tussen gemeente en inwoners en tussen college en gemeenteraad. En over we als gemeenteraad verder aan de voorkant van processen kunnen komen. Om maar bij voetbaltermen te blijven, een citaat van de filosoof des vaderlands Johan Cruijff: Er is maar 1 moment dat je op tijd kunt komen. Ben je er niet, dan ben je of te vroeg, of te laat. Als je te laat bent, moet je zorgen dat je op tijd vertrekt.

Voorzitter, de afgelopen jaren is er in onze gemeenteraad veel gesproken over duurzaamheid. En dat is ook goed. Het is een belangrijke uitdaging waar de wereld voor staat. Ook de gemeente Buren. Als Gemeentebelangen Buren hebben wij ons op het standpunt gesteld dat we aan de doelstellingen vanuit het RES moeten voldoen. Volgens mij vinden we dat als voltallige raad. Over het hoe, daar zijn de meningen over verdeeld. En dat mag ook. Gemeentebelangen is niet voor grote windmolens. Dat is geen geheim. Dat zijn we, dat blijven we. Eerlijk genoeg. We denken dat we aan de doelstellingen vanuit het RES kunnen voldoen zonder deze molens. Waar nodig, moeten we uiteraard het gesprek blijven voeren over de door de raad gestelde kaders om aan onze verplichtingen vanuit het RES te kunnen blijven voldoen.

Als je kijkt naar duurzaamheid, kunnen we ons richten op de verschillen die er binnen de raad leven. Maar het is onze verantwoordelijkheid om ook te kijken naar de overeenkomsten in de standpunten van de verschillende partijen. Overeenkomsten die er wel degelijk zijn. Alle fracties vinden duurzaamheid zo belangrijk dat we vinden dat het een strategische opgave van de gemeente moet zijn. Om duurzaamheid in onze gemeente een extra impuls te geven komt Gemeentebelangen Buren met een motie. In deze motie roepen we het college op tot een tweetal zaken, allereerst de in de beleidsnota zon en wind kleinschalige toeleggingen en actiepunten daadwerkelijk uit te voeren. Sommigen hiervan zijn al in ontwikkeling.

Een tweede punt is dat wij het college vragen om in de begroting met voorstellen nieuw beleid te komen. Nieuw beleid om duurzaamheid in onze gemeente een mogelijke impuls te geven. Maar ook om bijvoorbeeld energiearmoede aan te pakken, bijvoorbeeld door middel van duurzaamheidsleningen. Gemeentebelangen Buren ziet de energiearmoede, gezien de oplopende energieprijzen, als een van de grootste uitdagingen waar onze inwoners mee te maken krijgen. Energie wordt onbetaalbaar. We moeten er daarom voor zorgen het energieverbruik van onze inwoners te verminderen. Waarmee we ook een belangrijke stap zetten voor wat betreft onze klimaatdoelstellingen.

In de motie noemen we nog meer voorbeelden van zaken die we zouden kunnen oppakken als gemeente. We hebben bewust voor de vorm van een motie gekozen zodat het college ons bij de behandeling van de begroting kan vertellen welke punten wel, en welke niet, direct realiseerbaar zijn. En bij de begrotingsbehandeling maken we keuzes en bepalen we als raad of we voor deze voorstellen middelen ter beschikking willen stellen. Laten we er met elkaar voor zorgen dat we niet alleen in woord, maar ook in daad laten zien dat duurzaamheid belangrijk is voor de gemeenteraad. Om er nog maar eens een citaat van Johan Cruijff uit te gooien, je moet schieten, ander kun je niet scoren.

En voorzitter, hoe spijtig ook dat ze vandaag niet aanwezig kunnen zijn maar zelfs de fractieleden van GL/PvdA hebben me laten weten het met de motie eens te zijn. Ik kan u de berichtjes laten zien. En daarmee kom ik bij het derde punt dat Gemeentebelangen Buren vandaag graag wil aanhalen, namelijk de toekomst. Het is maar goed dat we niet in de toekomst kunnen kijken. Er gebeuren altijd dingen die niet voorzien waren. Zo durfde denk ik vorig jaar bij de behandeling van de kadernota niemand te voorspellen wat er op dit moment in Oekraïne gebeurt en wat de gevolgen hiervan, ook voor Nederland, zijn. De dieselprijs was een jaar geleden ruim 55% lager. En de gemeenteraad van Buren was druk bezig met het ZBB traject, terwijl nu de toekomst er financieel gezien een stukje rooskleuriger uit lijkt te zien. Mede dankzij de onlangs gepubliceerde meicirculaire. In ieder geval voor de eerstvolgende jaren.

Toch past ons hier ook voorzichtigheid. Een groot aantal maatregelen vanuit het bezuinigingstraject van vorig jaar moet nog gerealiseerd worden. Maar wij hebben er alle vertrouwen in dat het college dit gaat lukken.

Een van de aandachtspunten de komende jaren zal het meerjarig perspectief op financieel gebied zijn. Het lijkt er op dat gemeenten, door hun afhankelijkheid van de rijksuitkering, vanaf 2026 structureel geld te kort zullen komen voor het uitvoeren van beleid. Die zekerheid over de structurele financiën hebben wij als gemeente nodig. Het is goed om te zien dat op het VNG congres vorige week hierover een resolutie is aangenomen. Gemeentebelangen Buren is van mening dat wij als gemeente dit signaal richting Den Haag moeten blijven geven. En als elke gemeente dit blijft doen, moet men in Den Haag hier wel wat mee.

Voorzitter, de kadernota dit jaar is beperkt van omvang en dat is ook begrijpelijk. Het coalitieakkoord en de punten die daarin zijn afgesproken moeten nog verwerkt worden. Dat zien we graag bij de begroting tegemoet. Gemeentebelangen is trots op dit akkoord. En we hebben zin om de plannen die hierin staan uit te werken. Het op weg gaan naar kerngericht werken 2.0, het opstellen van kernagenda's, aan de slag gaan met de inbreng van onze inwoners, het actualiseren van het speeltuinenbeleid, de startnotities over verschillende onderwerpen. Woningen realiseren, investeren in preventie in de zorg. Allemaal hele belangrijke punten. Een uitdaging voor ons allemaal want in de tussentijd komt er ongetwijfeld weer van alles onvoorziens op ons pad.

Voorzitter, ik kom tot een afsluiting. Graag willen wij de opstellers van de kadernota bedanken voor dit heldere stuk. We wensen het college heel veel succes bij het opstellen van de begroting. We kijken uit naar alles dat we in 2023 willen realiseren.

Maar ik wil ook onze collega's in de raad bedanken. Sinds de verkiezingen in maart zijn we met een nieuwe gemeenteraad een druk traject van inwerkprogramma en vergaderen ingegaan. Waarbij we ook hebben afgesproken dat we het anders wilden doen dan voorheen. Met meer ruimte voor elkaars talenten en standpunten. Wij zijn van mening dat we daar tot dusver behoorlijk goed in slagen. En daar mogen we met elkaar trots op zijn. Het maakt dat wij de toekomst, ongeacht alle mogelijke beren op de weg, positief in zien. Samen met onze inwoners, raad, college en organisatie, voor het Buren

van morgen. Natuurlijk met aandachtspunten en ruimte voor verbetering, maar met een positieve insteek. Om de deze week overleden grote schrijver Remco Campert maar te citeren, Het leven is te kort om er krom doorheen te gaan.

Bijdrage van de fractie van de CDA

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1^e termijn

Spreeker: dhr. Peter van Dijk, fractievoorzitter

Voorzitter,

Op de eerste plaats willen wij onze dank uitspreken over de opzet van de kadernota. Goed om te zien dat de meerjarenplanning op een positief resultaat uitkomt. En mede dankzij de informatieavond voor ons als raadsleden zijn de cijfers geheel duidelijk! Dank ook voor de desbetreffende ambtenaren die deze kadernota hebben opgesteld.

Wij zijn uiteraard wel benieuwd naar de uitkomsten van het uitvoeringsplan dat deze zomer geschreven gaat worden. En het vervelende is uiteraard dat wij met z'n allen niet beschikken over een glazen bol waarin exact vermeldt staat wat eventuele prijsstijgingen dan wel prijsdalingen zullen worden vanaf het moment van het opstellen van deze kadernota tot en met het jaar 2026. Er zijn te veel variabele factoren.

Kijkend naar de financiële uitgangspunten 2023 valt op dat er per 1-1-2023 27.500 inwoners zijn en er 11.100 woonruimten zijn. Dit zijn ca. 2,5 personen per woonruimte. CDA Buren heeft in haar verkiezingscampagne aandacht besteed aan dit onderdeel. Dit onder de noemer "Betaalbare woningen voor iedereen". Kijkend naar de vergrijzing en het aantal alleenstaanden kan het niet anders dan dat er een te kort aan woningen is dan wel dreigt. Wij willen nogmaals met klem vragen aan het college om hieraan, binnen de mogelijkheden, aandacht aan te besteden.

Dit brengt ons direct bij het volgende punt vanuit onze verkiezingscampagne: Krachtige Kernen. Krachtige kernen... voldoende betaalbare woningen om de kernen niet leeg te laten lopen. Om de kernen krachtiger te maken beschikt gemeente Buren nu over 2 kernregisseurs. 2 regisseurs voor 15 kernen. Dit zijn 7,5 kernen per regisseur. Om de kernregisseur goed tot zijn recht te laten komen zou CDA Buren graag zien dat er meer kernregisseurs komen.

Onze vragen aan het college zijn daarom als volgt:

- Zijn er al meer concrete plannen over het mogelijk bouwen in alle 15 kernen:
- Is in de kadernota rekening gehouden met een uitbreiding van het aantal Fte's?

Bijdrage van de fractie van de VVD

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1^e termijn
Spreeker: dhr. Julian van Blijderveen, raadslid

Voorzitter,

Vandaag bespreken we de kadernota en zullen we het startsein geven voor de financiële kaders met betrekking tot de begroting van 2023. Wetende dat de gemeente Buren nog steeds – ondanks het forse incidentele overschot in 2021 – in een moeilijke financiële periode verkeerd, is het essentieel dat we als gemeenteraad kritisch blijven kijken en dat we moeilijke keuzes durven te blijven maken. De VVD staat dan ook positief kritisch tegenover de voorliggende kadernota.

Voorzitter, mijn betoog deel ik graag op in een tweetal delen. Allereerst zou ik stil willen staan bij de stand van zaken met betrekking tot het ZBB-traject, waarna ik vervolgens zal ingaan op de visie van de VVD op de kadernota.

Voorzitter, zoals ik al aangaf zou ik graag van start gaan met de stand van zaken met betrekking tot het ZBB-traject. Het slagen van het bezuinigingstraject is noodzakelijk om Buren een financieel gezonde gemeente te laten zijn. Het is essentieel als we ons zelfbeschikkingsrecht niet willen overdragen aan de provincie.

De grootste klappers in het ZBB-traject zal de gemeente moeten maken op het afstoten van ons vastgoed en in het sociaal domein. Laten dit nu ook de twee bezuinigingsrichtingen zijn, waar het grootste risico ligt. Laat ik een voorbeeld geven. In de voorliggende kadernota gaan we uit van het feit dat het afstoten van het gemeentehuis – in begroting van 2023 – de gemeente €200.000 zal opleveren. Als dit niet lukt zal het krappe verwachte overschot in de begroting al slinken van €900.000 tot €700.000. En, dan heb ik het slechts over het mogelijk niet afstoten van één vastgoedproject.

Voorzitter, ook op het sociaal domein ligt nog steeds een grote bezuinigingsopgave. Ik zou graag van het college horen wanneer de verwachting is dat de grote klappers gerealiseerd zijn en hoe er gemonitord wordt of deze klappers ook daadwerkelijk gerealiseerd worden.

Voorzitter, de VVD zal sterk letten op de uitvoering van het ZBB-traject. Als de ZBB-maatregelen niet gerealiseerd worden stort ons kaartenhuis namelijk in elkaar. Daar doet ook een overschot van 4,1 miljoen euro over 2021 niets aan af.

Voorzitter, in deze kadernota is het nieuwe beleid nog niet opgenomen. Bovendien weten we dat er grote externe risico's zijn: de gevolgen van de ransomware hack, de oorlog in Oekraïne, maar denk bijvoorbeeld ook aan het gezamenlijke risico van 50 miljoen dat nog boven de markt hangt voor alle deelnemende gemeente aan de AVRI met betrekking tot de overdracht van de stortplaats.

Voorzitter, er zal nog veel werk verzet moeten worden om in de begroting van 2023 een positief resultaat te kunnen behalen. De VVD wil wel alvast een heel duidelijk signaal afgeven richting de behandeling van de begroting in november: het verhogen van de OZB – bovenop de al afgesproken 2% - zal voor de VVD geen realistische oplossing zijn om mogelijke tegenvallers te dekken.

Voorzitter, dit afsluitend brengt mij bij het tweede deel van mijn betoog: de visie van de VVD op de kadernota. Wat de VVD betreft ligt de grootste uitdaging voor de komende jaren op het bouwen van woningen. De VVD ziet dat mogelijke locaties voor woningbouw veel stof tot discussie laat opwaaien tussen inwoners en de gemeente. We zullen moeten beseffen dat we – wanneer we de doelstelling van 1.400 woningen willen halen – in bepaalde gevallen het algemeen belang zullen moeten laten prevaleren boven het individueel belang. Dat betekent ook dat we soms als gemeenteraad moeilijke beslissingen zullen moeten nemen. Beslissingen waar de achterbannen van onze partijen het misschien niet altijd mee eens zijn. Politiek is voor mensen die verantwoordelijkheid nemen en moeilijke keuzes durven te maken.

Voorzitter, als oplossing voor het woningtekort zou de VVD het college willen oproepen om flexwonen – in het kader van de Crisis- en Herstelwet – nu echt als serieuze optie te gaan zien. De

VVD zou het ook geen gekke gedachte vinden om te onderzoeken of we het standpunt met betrekking tot het voeren van geen actief grondbeleid zouden moeten herzien.

Voorzitter, met betrekking tot onze woonopgave heb ik ook nog een aantal vragen aan het college:

- Het was algemeen bekend dat de afdeling Ruimte kampte met een capaciteitsprobleem? Wat is hier momenteel de stand van zaken van?
- De regiekamer heeft – om achterstanden in te kunnen lopen – een aantal maanden geen nieuwe aanvragen in behandeling genomen. Wat is hiervan momenteel de stand van zaken? Wordt de achterstand nog steeds ingelopen? Worden nieuwe aanvragen inmiddels weer in behandeling genomen?

Voorzitter, een ander thema waar we ons de afgelopen jaren te weinig mee hebben beziggehouden is de huisvesting van arbeidsmigranten in onze gemeente. We zijn een gemeente die een aanzienlijk aantal arbeidsmigranten kent. Deze arbeidsmigranten leveren een grote bijdrage aan onze lokale economie. Tot onze verbazing heeft de gemeente geen visie of beleid over hoe deze mensen gehuisvest moeten worden. Dit brengt veel onduidelijkheid met zich mee.

De VVD ziet graag dat hier snel verandering in komt. Als we om ons heen kijken zien we bijvoorbeeld dat in de gemeente Zaltbommel veel nieuwbouw plaatsvindt bij telers om hun arbeidsmigranten te huisvesten. Waarom kunnen wij dat in de gemeente Buren niet? Hebben wij zaken slecht of niet geregeld? Of zijn die ondernemers zoveel anders dan onze ondernemers?

Voorzitter, dit brengt mij bij het einde van mijn betoog. Er zijn veel meer thema's en onderwerpen waar de VVD met anderen partijen over van gedachte zou willen wisselen. Laten we dit zeker de komende tijd blijven doen.

Laten we de komende jaren werken aan een financieel gezonde gemeente met een sterke economische sector, waar jong en oud kan en wil wonen.

Dank u wel voorzitter!

Bijdrage van de fractie van D66

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1^e termijn

Spreeker: mevr. Evelien Schlösser, fractievoorzitter

Voorzitter,

Algemene beschouwingen zijn ook een moment waarop je, naast plannen voor de toekomst, even terug kijkt naar het verleden. Het afgelopen jaar is, niet verrassend, een inspannend jaar geweest voor de gemeentelijke organisatie. We hebben te maken gehad met corona maatregelen, een grote werkdruk, een nieuw college, een nieuwe raad en een nieuw coalitieakkoord. Op deze plaats willen wij D66 onze waardering uitspreken voor de manier waarop het ambtelijk apparaat deze uitdagingen is aangegaan.

Ook de samenleving heeft te maken met een enorme druk. Corona steekt weer de kop op, de oorlog in Oekraïne, de daaruit voortvloeiende gestegen energieprijzen en de maatschappelijke onrust n.a.v. het stikstofdossier, veel onzekerheid dus omdat we maar op weinig van deze zaken invloed hebben. Dit betekent voor ons als gemeenteraad, voorzitter, dat wij in het belang van onze inwoners de rust moeten bewaren en het roer recht houden. Leiderschap moeten tonen en verantwoordelijkheid nemen voor die zaken waar wij wel invloed op hebben.

In onze overtuiging betekent dat wij moeten zorgen voor een gezonde en schone leefomgeving, voldoende huizen, goede infrastructuur en vooral aandacht voor de sociale cohesie, zorg voor elkaar, we laten niemand alleen!

We hebben kennis gemaakt met het nieuwe college en het coalitieakkoord besproken. De komende tijd gaat u, met ons, invulling geven aan dit coalitieakkoord. Er staan belangrijke zaken in waar we het, ook als oppositiepartij, voor 100% mee eens kunnen zijn en waar we 'wat mee kunnen'. En dat gaan we dan ook doen, samen met alle partijen hier in de raad.

Kernen vormen de pilaren van onze gemeente. Nieuwbouw is belangrijk voor de vitaliteit van kernen, al zal de realisatie van al onze nieuwbouwplannen moeilijk genoeg zijn. We hebben immers niet veel grondposities meer en zijn voor grotere bouwplannen afhankelijk van ontwikkelaars.

Vraag aan het college: u wilt deze grotere plannen gaan aanjagen. Hoe wilt u dat gaan doen? En hoe gaat u ervoor zorgen dat het palet aan te bouwen woningen voldoende ruimte geeft aan de bijzondere woonvormen zoals tinyhouses en knarrehofjes etc. We hebben dat immers met elkaar afgesproken, we praten er al jaren over en nu wordt het de hoogste tijd voor realisatie van deze voornemens. D66 denkt dat er vooral veel winst te behalen is in het overleg met de regio over onze woningbouwopgave, elke gemeente heeft er tenslotte mee te maken en vragen het college daarin een actieve en constructieve rol te spelen.

Recent is onze gemeente getroffen door een harde ransomware aanval. Hoe actueel bleken de vragen van mevrouw van Zijl te zijn toen zij bij de behandeling van de perspectiefnota op 13 juli van het vorig jaar expliciet vroeg naar onze cyberveiligheid en of we voldoende voorbereid waren op een cyberaanval. Binnen 12 maanden na het stellen van deze vragen bleek het een wrange realiteit waarvan we nu nog aan het bijkomen zijn en waarvan de definitieve afrekening ons nog moet bereiken. We zijn geschrokken en zullen onze digitale veiligheid nu goed op orde hebben al blijft het voor de toekomst zaak heel alert te blijven.

Dan nog een aantal concrete vragen aan het college:

* De financiële consequenties van het uitvoeringsprogramma van het coalitieakkoord worden verwerkt in de begroting. Heeft u al inzicht in de orde van grootte van deze doorrekening? Het kan consequenties voor andere zaken en wat je nu al weet kan je in de toekomst niet meer verrassen.

* U schat de jaarlijkse stijging van de kosten van de WMO op € 200.000. Tegelijkertijd maken ombuigingen als bv de implementatieplannen WMO en jeugd onderdeel uit van de 0,3 milj bezuinigingen in het ZBB traject. Is tegelijkertijd bezuinigen terwijl je weet dat de toename van de

kosten bijna structureel is, wel realistisch? Met de ene hand uitgeven en de andere terugpakken, dat kan toch niet?

* In de afgelopen raadsperiode hebben we gebruik gemaakt van werkgroepen op bepaalde veelomvattende dossiers als duurzaamheid en de omgevingsvisie. D66 is een sterk voorstander van deze beeldvormende en adviserende manier van werken. Wij willen hier dan ook met klem collega's vragen om deze werkwijze voort te zetten voor dossiers als klimaat, ruimtelijke ordening (bouwopgave) of het stikstofdossier. Met 1 belangrijke aanvulling: maak veel meer dan tot nu toe, gebruik van kennis in de samenleving. Vraag wetenschappers op diverse vraagstukken om een toelichting te geven of vraag ervaringsdeskundigen uit de gemeente om eens aan te schuiven. Alleen kennis vanuit de ambtelijke organisatie is wat ons betreft een goede basis maar te beperkt om echt de zaak goed te doorgronden en daarna een gedegen advies aan het college te kunnen geven. Vraag aan het college: wat denkt u over deze werkwijze en kunt u met voorstellen richting het najaar hier over komen? Ik denk niet dat het nodig is om een motie in te dienen, een toezegging is al voldoende wat mij betreft.

* Er is via landelijke budgetten veel geld beschikbaar voor maatregelen op het gebied van duurzaamheid (de Klimaatbrief over de besteding van 35 miljard) of transitie in het landelijk gebied (24,3 miljard zie de Startnotitie NPLG). De landelijke overheid 'gooit' veel zaken over de schutting richting gemeenten maar stelt ook enorme bedragen ter beschikking.

U heeft de subsidioloog die wel in het concept coalitieakkoord stond, en waarop D66 meerdere keren heeft aangedrongen, er weer uitgehaald in het definitieve akkoord. Toch willen wij u met klem vragen meer aandacht te besteden aan deze overheidsputjes. Ook al is het soms een zaak van de provincie of regio of anderszins, het is echt belangrijk om aan tafel te gaan zitten en te weten wat er te verdelen valt. Dus aangezien we geen subsidioloog aanstellen willen wij weten van het college hoe u ervoor gaat zorgen dat Buren niet wordt overgeslagen en ook wij over een deel van deze gelden kunnen beschikken?

Bijdrage van de fractie van Gemeentebelangen

Algemene Beschouwing, Kadernota 2023, 1^e termijn

Spreeker: dhr. Christiaan de Lange, raadslid

Mevrouw de voorzitter,

Voor ons ligt de kadernota 2023 – 2026 van onze gemeente. En zoals het college in de voorbespreking aangaf is deze feitelijke beleidsarm. Dat deze beleidsarm is verbaast ons niets, want met het aannemen van het ZZB-bezuinigingsplan en de uitwerking daarvan blijft er nauwelijks ruimte over voor nieuw beleid.

Hier komt nog bij dat de raad onlangs heeft ingestemd met een coalitieakkoord voor de komende 4 jaar. Het uitwerken hiervan zal nog wel enige tijd duren. En om dan alweer met nieuw beleid te komen zou wel heel erg voorbarig zijn. Dit wil echter voor de PCG niet zeggen dat er geen onderwerpen die desondanks wel aandacht verdienen.

Duurzaamheid

Nu de raad besloten heeft het plaatsen van windmolens over te laten aan de provincie en wij het als PCG niet wijs vinden om landbouwgrond op te offeren aan zonnenvelden en dergelijke en het elektriciteitsnetwerk in onze gemeente zo goed als aan haar max. zit qua capaciteit, blijft er weinig nog te willen over.

In de hitte van de verkiezingsstrijd heeft de raad besloten kleinere windmolens, hoofdzakelijk bij particulieren, niet toe te staan. De PCG is inmiddels verschillende malen benaderd door diverse ondernemers en particulieren of er toch nog mogelijkheden om dergelijke molens te mogen realiseren. Mede daarom vragen wij aan Gemeente Belangen en de VVD of er mogelijkheden zijn om dit genomen besluit te herzien. Waarom aan deze 2 partijen? Nou deze 2 partijen waren expliciet afwijzend in deze zaak en deze partijen hebben samen een meerderheid in de raad en om elk genomen besluit zo snel te herzien komt niet betrouwbaar en consistent over. Maar als deze 2 partijen mee willen denken zien wij als PCG hier mooie kansen. Gaarne wacht ik een reactie van deze partijen af.

Stikstof

Je moet wel onder een steen geleefd hebben om niet te weten dat er het nodige speelt met betrekking tot de stikstof. Wat de PCG ontgaat is dat in eerste instantie alleen onze veehouders getroffen worden door het besluit van de Tweede Kamer. Terwijl er nog vele grote bronnen van stikstof producenten aan te wijzen zijn en omdat de verdere uitwerking van dit besluit nog wel even op zich laten wachten, leeft de groep van veehouders in onzekerheid met de dreiging dat ze bedrijf moeten gaan opheffen. Wij vinden dit nergens op lijken en het is ronduit onbehoorlijk om zo met een groep van inwoners om te gaan. Schandalig!

Het hele debat doet ons denken aan de sage van Het Vrouwtje van Stavoren. Voor degene dit verhaal niet kennen wil ik het even kort samenvatten. In Stavoren leefde een ontzettend rijke vrouw. (Waardoor ze zo rijk was is eigenlijk niet van belang, maar het zal niet door het Neoliberalisme komen want dat bestond toen nog niet)(maar dat doet er niet toe).

Deze vrouw gaaf de opdracht aan een schipper op zoek te gaan naar het meest waardevolle wat hij kon vinden op aarde. Na verloop van tijd kwam deze schipper met een vol schip terug. De vrouw was bijzonder nieuwsgierig wat de schipper had meegebracht. Maar wat was ze boos toen ze zag waarmee het schip beladen was. Het was namelijk vol met graan uit Danzig. Ze was woest en gebod de schipper het graan allemaal over boord in zee te gooien. Later is ze in bittere armoede overleden. Het lijkt of ons land met dezelfde decadentie behept is. Terwijl honderden miljoenen mensen in de wereld hongerlijden en door de oorlog in Oekraïne zijn hier nog weer honderden miljoenen mensen bijgekomen, die door de stijgende voedselprijzen, niet meer in staat zijn dagelijks voldoende calorieën binnen te krijgen.

Ondertussen moet in Nederland minimaal de helft van veestapel geruimd gaan worden, met als gevolg dat de wereldvoedsel prijzen nog verder zullen gaan stijgen. Wat een decadentie en een arrogantie. Wij schamen ons diep hiervoor en laten we hopen dat het met ons anders zal aflopen als met Het Vrouwtje van Stavoren.

De provincie heeft de opdracht om de ruiming van het vee verder uit te werken. Daarmee komt de provincie wel in een hele bijzondere positie. Zelf laat ze na de brug over de Rijn bij Rhenen te verbreden, wat, naast een CO2-reductie, een flinke stikstof reductie zou meebrengen. De reden is dat de extra miljoenen (die ze wel hebben) te weinig zouden opbrengen. Nu moet deze provincie de boeren gaan dwingen een groot gedeelte van hun veestapel te ruimen. Ik betwijfel of het argument wat ze zelf gebruikte, om een reductie van uitstoot te realiseren, een reden voor de veeboeren zou kunnen zijn om hun bedrijf in stand te houden. Dit alles zal het vertrouwen in de politiek zeker nog verder doen afnemen.

Gokken

Sinds enkele maanden is het gokken, wat eerst gereguleerd was, vrijgeven, met enkele randvoorwaarden. Het is merkbaar. We worden overspoeld met reclame-uitingen in de media. De ene nog verlokkelijker dan de ander. Met als gevolg dat er veel meer gegokt en dit weer met gevolg dat er de nodige gokkers zijn die meer vergokken dan goed voor hen is en daarmee zichzelf en hun omgeving in de problemen brengen. Via de schuldhelpverlening komen deze problemen op het bordje van de gemeenschap. Vraag aan het college: Is er een toename in onze gemeente te zien bij schuldhelpverlening, van inwoners die in de problemen zijn gekomen door gokken?

Jeugdzorg

Nadat er de laatste jaren veel rumoer was over de bekostiging van onder andere de jeugdzorg, is het het afgelopen jaar opvallend stil op dit gebied in gemeenteland. Wel bereiken ons met grote regelmaat berichten over onderbezetting, wachtlijsten en kwaliteit over de jeugdzorg en deze signalen roepen bij ons toch zorg op. Mede omdat deze jeugd toch een bijzondere kwetsbare groep is in onze samenleving. De PCG vindt dat er, speciaal voor deze groep, geen enkele concessie gedaan mag worden met betrekking tot de kwaliteit en de tijdigheid van de nodige zorg.

Wij vragen het college om ons duidelijkheid te geven over de tijdigheid en het niveau van zorg wat binnen de gemeente Buren aan deze groep wordt gegeven. Blijft hier goede zorg achterwege dan zullen de kosten waarmee de gemeente in de nabije toekomst te maken krijgt alleen maar stijgen. Terwijl tijdig goede en voldoende zorg te geven juist problemen kan voorkomen. Hiernaast vragen wij het college om inzicht of dat de geleverde zorg nog in verhouding staat met de gemaakte kosten. Op deze manier zijn wij in staat om bij de begroting 2023 juiste keuzes te maken.

Onroerend Zaakbelasting (OZB)

Dit jaar werden onze inwoners door verschillende media gestimuleerd bezwaar te maken tegen de taxatie van OZB. Wanneer blijkt dat de gemeente een onjuiste waarde van het onroerend goed heeft vastgesteld, moet deze gemeente een bedrag betalen aan de organisatie die het bezwaar heeft ingediend. Dit bedrag loopt al gauw op tot enkele honderden euro's per geval. Commerciële bedrijven hebben hierin een verdienmodel ontdekt, wat de gemeente op veel extra kosten jaagt. Wat de gemeente op haar beurt weer terug gaat halen bij onze inwoners via een OZB-verhoging. Wij vragen het college ons inzicht te geven over de gevolgen voor onze gemeente hierin voor het jaar 2023 en in de jaren ervoor.

Tot slot

Wij hebben in deze kadernota vooral aandachtspunten willen aangeven die in de begroting 2023 gevolgen kunnen hebben. Wij wensen het college wijsheid toe bij het samenstellen van de begroting 2023.